

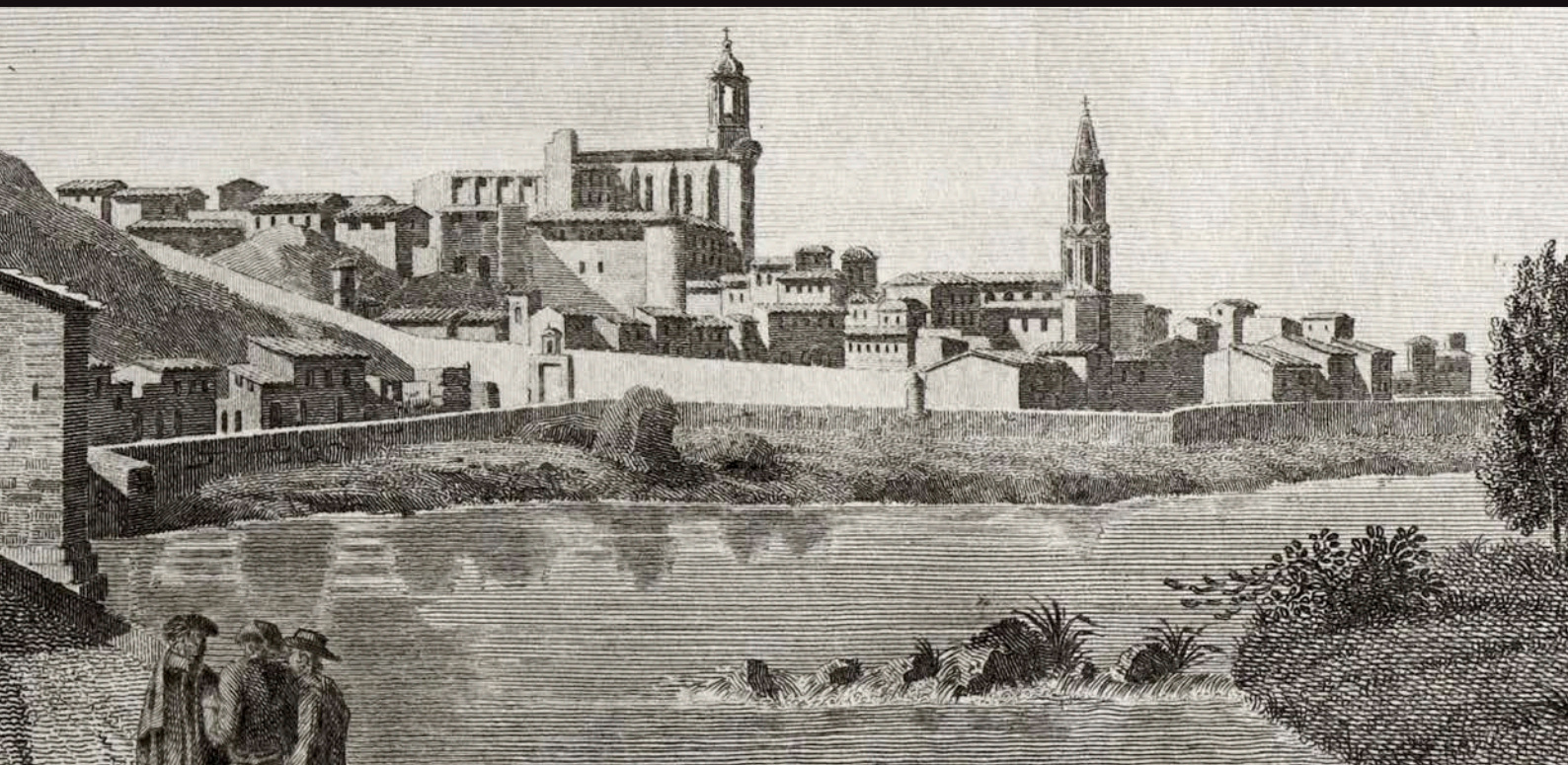
Museu d'Art de Girona. 2017

12 | 12

mesos | obres

md'A Museu d'Art
de Girona

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Museu d'Art de Girona. 2017.

12 MESOS I 12 OBRES

CATÀLEG

Edició i producció

Museu d'Art de Girona
(Agència Catalana de Patrimoni Cultural)

Direcció

Carme Clusellas i Pagès

Coordinació

Antoni Monturiol i Sanés
Irene Forts i Plana

Autors dels textos

Júlia Semproniana Carreras i Tort
Lídia Chalaux i de la Riva
Rosa Creixell i Cabeza
Neus Crous i Costa
Antoni Cruanyes i Bornay
Joan Domenge i Mesquida
Victoria Durá i Ojea
Isabel Fabregat i Marín
Laura Lleonart i Murcia
Antoni Monturiol i Sanés
Inés Padrosa i Gorgot
Hèctor Pérez i Varela
Josep Narcís Pujol i Vila
Magda Pujolàs i Xarles
Francesc Ruiz i Quesada
Carlos Sánchez i García
Alba Varenna
Pep Vila i Medinyà
Joan Yegüas i Gassó

Disseny gràfic i maquetació

La Fonda Gràfica

Impressió

Palahí Arts Gràfiques S.L.

Assessorament lingüístic i traduccions

Anna Asperó

Autors de les fotografies

Rafel Bosch
Ajuntament de Girona. CRDI
Arxiu Fotogràfic de Barcelona

Dipòsit legal

GI 296-2018

12 MESOS 12 OBRES. MUSEU D'ART DE GIRONA, 2017.

ISBN: 978-84-393-9670-3

L'ús dels continguts d'aquesta obra està subjecte a una llicència de Reconeixement – No Comercial – Sense Obra Derivada (by-nc-nd) de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre i quan no sigui per a usos lucratius i no es modifiqui el contingut de l'obra. Per veure una còpia de la llicència, visiteu :
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.ca>

Imatge de la coberta: Detall *Vista de Girona*, 1806. Jean François Ligier / Gravador: François Nicholas Barthélemy Dequevauviller. Museu d'Art de Girona. Núm.reg. 251.834. Fons d'Art Diputació Girona. Fotografia: Rafel Bosch.

MUSEU D'ART DE GIRONA

Direcció

Carme Clusellas

Equip tècnic

Aurèlia Carbonell, Irene Forts, Carme Martinell,
Antoni Monturiol

Administració

Adriana Cle, Dorí Mesa, Mar Ribot

Manteniment

Ignasi Arévalo, Gabriel Rodríguez, Jaume Soler

Servei d'atenció al públic

Trinitat Carcelén, Sara Escaño, Leticia Garcia,
Pilar Ramírez, Pere Romans

Col·laboracions

Elena Boix, Àngels Miralles, Clara Saperas,
Montse Vinardell

Museu d'Art de Girona

Pujada de la Catedral, 12

17004 Girona

Tel. (+34) 972 20 38 34

www.museuart.com

Museu d'Art de Girona. 2017

12 | **12**
mesos | **obres**

md'A Museu d'Art
de Girona

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

 Diputació
de Girona

ÍNDEX

Presentació	11
CARME CLUSELLAS I PAGÈS	
Gener	12
<i>Creu de terme gòtica d'Amer</i> (fragment) Text: JOSEP NARCÍS PUJOL I VILA / ANTONI CRUANYES I BORNAY	
Febrer	16
<i>Tríptic dels Sants Metges de Canet d'Adri</i> Text: PEP VILA I MEDINYÀ	
Març	20
<i>Cap de jove.</i> Joan Brull i Vinyoles Text: ISABEL FABREGAT I MARÍN	
Abril	24
Bruixa Text: GREMI DE L'ART (JÚLIA SEMPRONIANA CARRERAS I TORT, LÍDIA CHALAUX I DE LA RIVA, LAURA LLEONART I MURCIA, HÈCTOR PÉREZ I VARELA, CARLOS SÁNCHEZ I GARCÍA)	
Maig	28
<i>Animal fantàstic, Retaule de Sant Feliu.</i> Pedro Robredo Text: FRANCESC RUIZ I QUESADA / JOAN YEGÜAS I GASSÓ	
Juny	32
<i>L'ermita penjada al cel i, a sota, aquest mar nostre.</i> Josep Albertí Corominas Text: NEUS CROUS I COSTA	
Juliol	36
<i>Corona de la Mare de Déu de Castelló d'Empúries, dita del conestable.</i> Pere Àngel (argenter documentat a Girona entre 1428-1475) Text: JOAN DOMENGE I MESQUIDA	
Agost	40
<i>Vista de Girona.</i> Jean François Ligier / Gravador: François Nicholas Barthélemy Dequevauviller Text: INÉS PADROSA I GORGOT	
Setembre	44
<i>Un carrer.</i> Francesc Torrecassana i Sellarés Text: VICTORIA DURÁ I OJEA	
Octubre	48
<i>Visiteu el Museu de Galligants de Girona.</i> Lluís Busquets i Mollera Text: ANTONI MONTURIOL I SANÉS / MAGDA PUJOLÀS I XARLES	
Novembre	52
<i>Escriptori.</i> Lluís Busquets i Mollera Text: ROSA CREIXELL I CABEZA	
Desembre	56
<i>Alabàstron Etruscocorinti</i> Text: ALBA VARENNA	

LLUÍS BUSQUETS I MOLLERA

Escriptori

---

c. 1928-30

Fusta

---

130 x 115 x 44 cm

Museu d'Art de Girona. Núm. reg. 138.691 (Fons Germans Busquets i Mollera)

Dipòsit Generalitat de Catalunya. Col·lecció Nacional d'Art

Escriptori provinent del llegat de Lluís Busquets i Mollera, reconegut artista gironí juntament amb els seus germans Josep Maria i Jaume. Els germans Busquets i Mollera van sobresortir en el camp de la decoració i les arts aplicades i van ser estrets col·laboradors en els projectes firmats per l'arquitecte gironí Rafael Masó. L'any 1920 van obrir la Galeria dels Bells Oficis, un establiment d'exposició i venda d'objectes artístics i decoratius que pretenia protegir l'art i el treball dels artistes gironins a banda de complir els seus objectius comercials. La peça d'estudi tipològicament recull un dels models mobiliaris més destacats dels segles XVI i XVII, tot i que l'artífex, Lluís Busquets, l'adaptà als gustos noucentistes.

L'objecte d'estudi és una paperera o escriptori de fusta de noguera format per un buc prismàtic amb una tapa frontal abatible conformada per un plafó sostingut per dos muntants, que emmarquen la senzilla estructura i decoració de la peça. Per trencar aquesta volguda austeritat del moble, l'artífex disposa —a manera d'ornamentació— dos rombes o losanges, tallades en el plafó en sentit horitzontal i unides pels extrems interiors. Per assolir un focus d'atenció visual i donar un cert relleu a la peça, l'artista va recórrer al sistema de dissenyar-les com a figures concèntriques partint d'una petita forma piramidal.

El buc descansa, com succeeix a les peces renaixentistes i barroques, sobre un suport a manera de peu obert. L'estructura del peu està formada per dos muntants verticals a cada costat, que descansen sobre un altre d'horitzontal acabat en forma abossellada. Aquests muntants es troben units per uns travessers superiors, que segueixen el perímetre quadrat de l'estructura, i un travesser a la part inferior. A la part del mig s'hi ha disposat una balda i a la cintura, és a dir, al perímetre superior, dues peces allargades i estretes, que llisquen per permetre el recolzament de la tapa frontal en el moment de l'obertura.

Tal com s'ha indicat, estructuralment es tracta d'una tipologia sorgida al segle XVI a la península Ibèrica, que amb gran èxit va expandir-se a la resta d'Europa a través d'una gran diversitat de models i motius decoratius, i va perviure en àmbits provincials fins al segle XVIII.¹ Al llarg del segle XIX, aquest tipus de moble fou denominat «bargueño», tot i que a la documentació de l'època apareix citat fonamentalment com a escriptori, paperera o arquimesa, fent referència en els dos primers casos a la seva funció de contenidor de documents.

Pel que fa a l'organització interior, aquesta tipologia de mobiliari solia estructurar-se en una sèrie de calaixos, opció que no va ser l'escollida per l'artífex, que s'estima més disposar-hi unes simples baldes. Cal indicar que en el mateix llegat es conserven dos esbossos d'aquesta peça sense signar, que ens permeten veure les opcions que Lluís Busquets va pensar per aquest moble. Mentre que a la primera opció el disseny recorda els interiors dels canteranos catalans del set-cents, en el segon cas opta per una doble filera de sis calaixos en cadascuna.

L'autoria de la peça, tot i no estar signada, ha estat atribuïda a Lluís Busquets, el tercer dels quatre germans que integraven aquesta nissaga d'artistes gironins.² En aquest sentit, diversos autors ja han apuntat el costum de treballar de manera conjunta de Lluís i Josep Maria pel que fa als projectes de decoració i mobiliari i la dificultat que això comporta per adjudicar la pertinent autoria.³ En tot cas, l'acabat i la simplicitat interior de la peça fan pensar que el moble, a manera de prototip,

no va arribar mai a exposar-se a la Galeria dels Bells Oficis, sinó que es va destinar a vestir el domicili de Lluís Busquets.

La Galeria dels Bells Oficis, també coneguda com a Casa Busquets, es trobava situada a la confluència del carreró Álvarez de Castro amb la Rambla de la Llibertat de la ciutat i era regentada per Lluís Busquets juntament amb els seus germans Josep Maria i Jaume.⁴ Aquest establiment, projectat per l'arquitecte Rafael Masó (amb qui els tres germans van col·laborar estretament al llarg de la seva trajectòria artística), va ocupar un espai inexistent fins al moment a la ciutat, ja que donava veu als artistes gironins i els oferia un lloc on exposar les seves obres. La premsa recalca a la inauguració de l'espai que la galeria «marcarà el comienzo de una nueva etapa en nuestra vida ciudadana».⁵ Així, la tasca més comercial d'exposició i venda d'objectes artístics —com ara mobles, indumentària o joies— convivia amb l'organització i la participació en una àmplia varietat d'actes culturals, que puntualment eren publicitats a la premsa local del període. Acollia tertúlies, exposicions artístiques⁶ o recitals, ja que «la “Galeria” será además hogar y santuario del arte más puro; y por ello la literatura y la música hallan también allí protección y fomento mediante la venta de libros y composiciones, clásicos y modernos».⁷

Aquesta manera d'entendre l'art, en el cas de Lluís Busquets,⁸ es va estroncar de manera prematura per la seva mort a l'edat de 37 anys. Amb la seva desaparició, va deixar el panorama artístic de la ciutat orfe d'un notable

dibuixant i un excel·lent grafista, que col·laborà estretament amb Masó en projectes de disseny, decoració i tipografia.⁹

Retornant l'atenció a la peça que ens ocupa, cal indicar que el resultat visual i tècnic s'emmarca perfectament en els postulats del segon noucentisme, dels quals la nissaga dels Busquets va ser un dels més fermes valedors a Girona. No es pot obviar que en la concepció i la realització d'aquest escriptori l'autor sap aglutinar l'harmonia de les formes, el rigor d'una obra ben feta, sense artificis, on hi ha un domini del treball de la fusta així com una simetria en la composició i una elegància extrema que beu de la tradició. En aquest sentit, l'erudit gironí Joaquim Pla va escriure: «Cal també parlar en elogi d'alguns ebenistes, que han treballat i treballen per retornar al tipus clàssic dels mobiliaris catalans, com també és just esmentar els esforços d'alguns decoradors, com per exemple els germans Busquets de Girona, els quals, amb un pregon amor a tot el que té caire popular i és netament del país, ho van aplicant en els treballs de decoració que se'ls hi encomanen, assolint així conjunts plens d'harmonia i de dignitat».¹⁰

1. Rodríguez Bernis, Sofía. *Diccionario de mobiliario*. Madrid, Ministerio de Cultura, 2006.

2. El germà més gran, de nom Narcís, va seguir estudis eclesiàstics i va ser sacerdot en diverses parròquies de Girona i Barcelona.

3. Alguns d'aquests projectes compartits van ser mostrats a l'exposició *Els germans Busquets. 1917-1941*, organitzada per l'Ajuntament de Girona l'any 1996.

4. La galeria fou inaugurada l'any 1920 i restà activa fins a la mort de Josep Maria Busquets l'any 1948.

5. «La galeria dels Bells Oficis». *Diario de Gerona de Avisos y Noticias*, 24/6/1920, p. 2.

6. Entre els artistes que van exposar a la galeria cal destacar Adolf Fargnoli. A principi de l'any 1928, aquest autor va presentar una sèrie d'arquetes. Així ho recollia una crònica: «En esta exposición figuran las obras de Fargnoli procedentes de la Internacional de Monza (Italia) y algunas de las que habrán de integrar las exposiciones de Nueva York, Wasingthon y Hollywood». *Diario de Gerona de Avisos y Noticias*, 28/12/1927, p. 6.

7. *Ibidem*.

8. Lluís Busquets es va llicenciar en història i arqueologia. Entre les tasques professionals que va desenvolupar cal destacar el càrrec d'arxiver de la ciutat de Girona i la direcció del Museu Provincial d'Antiguitats de Girona, on portà a terme la feina d'inventari i catalogació de la col·lecció.

9. Entre els múltiples treballs podem destacar la realització dels cartells promocionals dels Banyes Àrabs, el cartell del Museu de Sant Pere de Galligants o la tipografia per als rètols de la fàbrica de Can Marcó de Quart. Op. cit. 3, p. 16.

10. Pla, Joaquim. «El mobiliari de sabor català». *L'Autonomista. Suplement Literari*. 1/10/1926, p. 23.

Bibliografia

Busquets Dalmau, Lluís. *Jaume Busquets i Mollera. Artista i pedagog dels Bells Oficis*. Institut d'Estudis Gironins, 2012.

Busquets Dalmau, Joan. «Lluís Busquets i Mollera. Arxiver municipal de Girona (1930-1938). Breu nota biogràfica». *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, vol. 52, 2011, p. 835-860.

Diario de Gerona de Avisos y Noticias. 28/12/1927, p. 6.

Diario de Gerona de Avisos y Noticias. 7/2/1931, p. 2.

Diario de Gerona de Avisos y Noticias. 22/3/1930, p. 2.

El Noucentisme. Un projecte de Modernitat: exposició oberta al públic del 22 de desembre de 1994 al 12 de març de 1995. Generalitat de Catalunya/ Departament de Cultura, 1994.

Els germans Busquets. 1917-1941. Ajuntament de Girona, 1996.

Els germans Busquets. Un univers compartit: exposició oberta al públic del 29 d'octubre de 2016 al 21 de maig de 2017, Museu d'Art de Girona.

«Els oblidats germans Busquets». *Revista de Girona*, núm. 179, desembre 1996, p. 6.

«La galeria dels Bells Oficis». *Diario de Gerona de Avisos y Noticias*. 24/6/1920, p. 2.

Pla, Joaquim. «Un nou fogar de l'art». *Diario de Gerona de Avisos y Noticias*. 24/3/1926, p. 1-2.

Pla, Joaquim. «El mobiliari de sabor català». *L'Autonomista. Suplement Literari*. 1/10/1926, p. 20-23.

Riuró, R. «Crònica de cinquanta anys d'activitat arqueològica». *Quadern de treball*, núm. 8, 1995, p. 75-111.

Servitja, L.; Burch, J. «Els museus de Girona. Un passeig per la seva història». *Annals de l'Institut d'Estudis Gironins*, vol. LV, 2014, p. 531-544.

www.museuart.com

12 mesos, 12 obres és una compilació dels comentaris d'obres seleccionades el 2017 que presenta, en format fitxa, el Museu d'Art de Girona amb el nom genèric d'*Un mes, una obra*. Cada mes, al llarg de l'any, es proposa a un autor l'estudi i el comentari d'una obra perquè en doni la seva visió particular. Tots els comentaris s'apleguen en aquest recull, que permet fer-ne una lectura més calmada i alhora descobrir la varietat d'obres i la diversitat de mirades que ofereixen les peces d'un museu.

ISBN 978-84-393-9670-3

9 788439 396703

